

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

กระบวนการทางอรรถศาสตร์ที่เรียกว่า การรวมความหมาย ซึ่งเกิดกับคำกริยาในภาษาไทยนั้น เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากเกิดกับคำกริยาในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก กระบวนการนี้ทำหน้าที่ละความหมายซึ่งเกิดในโครงสร้างลึกของคำกริยาไม่ให้เกิดในโครงสร้างผิว และด้วยเหตุที่ความหมายที่ถูกละไปนั้น เกิดในโครงสร้างลึก ทำให้คำกริยายังคงมีความหมายนั้นเป็นนัยอยู่ แม้ไม่มีคำที่แสดงความหมายนั้นปรากฏอยู่ในโครงสร้างผิว ลักษณะของการรวมความหมายในคำกริยานี้ยังมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะการรวมความหมายของคำนามหรือบุพบทวลีไว้ในคำกริยา ซึ่งปรากฏตามการศึกษาว่ามี 118 คำ ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของการรวมความหมายออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ตามลักษณะการเกิดของกฎรวมความหมายซึ่งทำหน้าที่ละความหมายในโครงสร้างลึกไม่ให้เกิดในโครงสร้างผิว ประเภทใหญ่ทั้ง 3 ประเภทนั้นยังแบ่งเป็นประเภทย่อยได้ตามลักษณะของคำกริยารวมความหมายว่าต้องการการกใดเกิดร่วม การรวมความหมายจึงจะเกิดขึ้นได้

ประเภทใหญ่ของการรวมความหมายซึ่งแบ่งตามลักษณะการเกิดของกฎรวมความหมาย

มี 3 ประเภท คือ

1. การรวมความหมายประเภทที่กฎรวมความหมายต้องเกิดเสมอ [+IR]
2. การรวมความหมายประเภทที่กฎรวมความหมายอาจจะเกิดหรือไม่เกิดก็ได้ [± IR]
3. การรวมความหมายประเภทที่กฎรวมความหมายมีเงื่อนไขในการเกิด [- αIR(αขยาย)]

ในการแบ่งประเภทย่อยของการรวมความหมายโดยใช้การก พบว่า การกที่ เกี่ยวข้อง
กับการรวมความหมายมี 5 ชนิด คือ

1. การกเครื่องมือ
2. การกผู้ทรง-รับ
3. การกสถานที่
4. การกจุดเริ่มต้น
5. การกจุดหมาย

นอกจากจะแบ่งประเภทย่อยของการรวมความหมายได้ตามชนิดของการกที่เกิดร่วมกับคำ
กริยาแล้ว เมื่อพิจารณาคำนามที่แสดงการกเหล่านี้ ยังแบ่งเป็นประเภทย่อยลงไปได้อีก

1. การรวมความหมายประเภทที่กฎรวมความหมายต้องเกิดเสมอ

- 1.1 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกเครื่องมือ

ก. การกเครื่องมือมีคำนามแสดงได้เพียงคำเดียว เช่น การรวม
ความหมายในคำกริยา ฟัง

2. การรวมความหมายประเภทที่กฎรวมความหมายอาจจะเกิดหรือไม่เกิดก็ได้

- 2.1 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกเครื่องมือ

ก. การกเครื่องมือมีคำนามแสดงได้เพียงคำเดียว เช่น การรวม
ความหมายในคำกริยา ฆ่าเลือก

ข. การกเครื่องมือมีคำนามแสดงได้หลายคำ แต่กฎรวมความหมายจะ
เกิดกับคำนามเฉพาะเท่านั้น เช่น การรวมความหมายในคำกริยา ยิง

ค. การกเครื่องมือมีคำนามแสดงได้หลายคำ และกฎรวมความหมาย
จะเกิดกับคำนามที่แสดงการกนี้ได้ทั้งหมด ไม่เจาะจงว่าเป็นคำนามใด เช่น การรวมความหมายใน
คำกริยา ตัด

2.2 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกรกฎ์ทรง - รับ

ก. การกรกฎ์ทรง - รับมีค่านามแสดงได้เพียงคำเดียว เช่น การรวมความหมายในคำกริยา แท้ง

ข. การกรกฎ์ทรง - รับมีค่านามแสดงได้หลายคำ แต่กฎรวมความหมายจะเกิดกับค่านามเฉพาะเท่านั้น เช่น การรวมความหมายในคำกริยา ดื่ม

2.3 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกรกฎ์สถานที่

ก. การกรกฎ์สถานที่มีค่านามแสดงได้เพียงคำเดียว เช่น การรวมความหมายในคำกริยา ตัด

ข. การกรกฎ์สถานที่มีค่านามแสดงได้หลายคำ แต่กฎรวมความหมายจะเกิดกับค่านามเฉพาะเท่านั้น เช่น การรวมความหมายในคำกริยา คล้อง

2.4 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกรกฎ์เริ่มต้น

ก. การกรกฎ์เริ่มต้นมีค่านามแสดงได้หลายคำ แต่กฎรวมความหมายจะเกิดกับค่านามเฉพาะเท่านั้น เช่น การรวมความหมายในคำกริยา ลึก

ข. การกรกฎ์เริ่มต้นมีค่านามแสดงได้หลายคำ และกฎรวมความหมายจะเกิดกับค่านามที่แสดงการกนี้ได้ทั้งหมด ไม่เจาะจงว่าเป็นค่านามใด เช่น การรวมความหมายในคำกริยา เนรเทศ

2.5 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกรกฎ์ความ

ก. การกรกฎ์ความมีค่านามแสดงได้หลายคำ แต่กฎรวมความหมายจะเกิดกับค่านามเฉพาะเท่านั้น เช่น การรวมความหมายในคำกริยา บวช

2.6 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกรกฎ์เริ่มต้นและการกรกฎ์ความ

ก. การกรกฎ์เริ่มต้น และการกรกฎ์ความมีค่านามแสดงได้หลายคำ และกฎรวมความหมายจะเกิดกับค่านามที่แสดงการกทั้ง 2 ชนิดนี้ได้ทั้งหมด ไม่เจาะจงว่าเป็นค่านามใด เช่น การรวมความหมายในคำกริยา แปล

3. การรวมความหมายประเภทที่กฎรวมความหมายมีเงื่อนไขในการเกิด

3.1 การรวมความหมายประเภทที่คำกริยาต้องการการกรกเครื่องมือ

ก. การกรกเครื่องมือมีคำนามแสดงได้เพียงคำเดียว เช่น การรวมความหมายในคำกริยา เคี้ยว

ข. การกรกเครื่องมือมีคำนามแสดงได้หลายคำ แต่กฎรวมความหมายจะเกิดกับคำนามเฉพาะเท่านั้น เช่น การรวมความหมายในคำกริยา เกา

∥ ประเภทของการรวมความหมายที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ สำหรับประเภทใหญ่ทั้ง 3 ประเภท คือ [+IR], [±IR] และ [-αIR (αขยาย)] ประเภท [±IR] เกิดกับคำกริยาในภาษาไทยมากที่สุด คือ ในจำนวนคำกริยารวมความหมายทั้งหมด 118 คำ มีคำกริยาที่มีการรวมความหมายประเภทนี้ 81 คำ ประเภท [-αIR (αขยาย)] มี 30 คำ และประเภท [+IR] มีน้อยที่สุด คือ 7 คำ

ส่วนประเภทย่อยของการรวมความหมายซึ่งแบ่งตามการกรกนั้น การกรกที่มีบทบาทมากที่สุด คือ การกรกเครื่องมือ เนื่องจากกรกชนิดนี้เกิดกับประเภทใหญ่ของการรวมความหมายได้ทั้ง 3 ประเภท และเมื่อพิจารณาจากจำนวนคำกริยารวมความหมายทั้งหมดก็ปรากฏว่า คำกริยารวมความหมายของการกรกเครื่องมือมีมากที่สุด คือ มีถึง 91 คำ

การแบ่งประเภทย่อยลงไปอีกของการรวมความหมายโดยดูจากคำนามที่แสดงการกรกที่ถูกรวมความหมายทำให้สรุปได้ว่า การรวมความหมายในคำกริยาล้วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะมีคำนามแสดงการกรกที่ถูกรวมความหมายเพียงคำเดียว ด้วยเหตุที่มีคำนามแสดงได้เพียงคำเดียว จึงไม่จำเป็นต้องเอ่ยถึงคำนามนั้นในประโยค ทำให้เกิดการรวมความหมายขึ้น เช่น คำว่า จ้อง ซึ่งมีเพียงคำนาม ตา ที่เป็นเครื่องมือกระทำกริยานี้ได้ จึงไม่ต้องเอ่ยถึงคำนามนี้ในประโยค เช่น

มนตรีจ้องลูगा

คำนามที่ถูกละไบนั้น อาจจะถูกกล่าวถึงในประโยคได้เช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะกล่าวถึงก็ต่อเมื่อต้องการบอกลักษณะพิเศษบางอย่าง หรือบอกลักษณะเพิ่มเติมของคำนามนั้น เช่น

มนตรีจ้องลูगाด้วยดวงตาที่แสดงความชื่นชม

สำหรับคำกริยาที่มีค่านามแสดงการกที่ถูกรวมความหมายได้ไม่จำกัด เช่น ตัด ซึ่งรวมความหมายของการกเครื่องมือ และมีค่านามแสดงการกนี้ได้ เช่น กรรไกร มีด และ ที่ตัดกระดาษ เป็นต้น การที่ละการกเครื่องมือได้เป็นเพราะค่านามต่าง ๆ ที่แสดงการกนี้มีลักษณะบางอย่างร่วมกัน กล่าวคือ วัตถุที่ใช้ตัดได้ต้องเป็นสิ่งมีคม ดังนั้น เมื่อไม่เอ่ยถึงเครื่องมือในประโยค ก็รู้ว่า เครื่องมือนั้นเป็นเครื่องมือที่มีคม ต่อเมื่อต้องการระบุเครื่องมือนั้น จึงจะกล่าวถึง เช่น

น้อยตัดพรหมด้วยกรรไกร

การรวมความหมายประเภทย่อยอีกประเภทหนึ่ง คือ มีค่านามแสดงการกที่ถูกรวมความหมายไม่จำกัด แต่ถูกรวมความหมายจะเกิดกับค่านามเฉพาะคำหนึ่งเท่านั้น เช่น ยิง ซึ่งรวมความหมายเฉพาะเครื่องมือ ปืน ทั้งที่มีเครื่องมือที่ใช้ยิงได้อีกหลายอย่าง เช่น ธนู และ ลูกดอก เป็นต้น เป็นเพราะวัตถุที่ใช้ยิงในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่คือ ปืน จนกระทั่งถ้าพูดคำว่า ยิง เพียงคำเดียว โดยไม่พูดถึงเครื่องมือที่ใช้ ก็จะนึกถึง ปืน ก่อนสิ่งเกิดการรวมความหมายเฉพาะค่านาม ปืน ขึ้น

5.2 ข้อเสนอนแนะ

5.2.1 การรวมความหมายในคำกริยาภาษาไทยนั้น ไม่ได้รวมเฉพาะความหมายของค่านามหรือพบทวลีเท่านั้น ยังรวมความหมายของคำหรือวลีประเภทอื่น ๆ ได้อีก เช่น

ก. รวมความหมายของคำวิเศษณ์

ตัวอย่าง

เด็กปืนต้นไม้

เด็กปืนขึ้นต้นไม้

เด็กปืนลงจากต้นไม้

คำกริยา ปืน อาจจะมีทิศทางในการปืน ขึ้น หรือ ลง ก็ได้ แต่ถ้าไม่มีคำวิเศษณ์แสดงทิศทางในประโยค คำกริยาจะมีความหมายว่า ปืนขึ้น คำกริยานี้จึงรวมความหมายของคำวิเศษณ์ ขึ้น

ข. รวมความหมายของคำบุพบท

ตัวอย่าง

มีคนตกสะพาน

มีคนตกจากสะพาน

คำกริยา ตก ก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าในประโยคแรกจะไม่มีคำบุพบท จาก ปรากฏ แต่ก็มีความหมายว่า ตกจากสะพาน เช่นเดียวกับประโยคที่ 2 คำกริยานี้จึงรวมความหมายของคำบุพบท จาก

5.2.2 หนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะ หัวข่าว เป็นแหล่งที่ใช้คำกริยารวมความหมายมาก เนื่องจากเนื้อที่จำกัด จึงต้องเลือกใช้คำที่จะสื่อความหมายได้มาก เช่น

พ่อเผาคว้านทองประท้วง (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 กันยายน 2528 หน้า 20)

ในประโยคข้างบนนี้ ถึงแม้ไม่กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้คว้าน แต่ผู้อ่านก็ทราบได้ทันทีว่า เครื่องมือที่ใช้ คว้าน คือ มีด

เมาแล้วอวดมีปืน ดวลกันและในร้าน (บ้านเมือง ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม 2528 หน้า 1)

คำกริยา เมา ในประโยคนี้มีความหมายว่า เมาเหล้า ถึงแม้ไม่มีคำว่า เหล้า ปรากฏตามหลังก็ตาม

ดังนั้น อาจจะมีการศึกษาคำกริยารวมความหมายจากหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งลักษณะของคำกริยารวมความหมายเหล่านี้ อาจจะมีลักษณะที่แตกต่างออกไปจากคำกริยารวมความหมายที่ผู้วิจัยศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

5.2.3 การรวมความหมายนอกจากเกิดกับคำกริยาแล้ว ยังเกิดกับคำนามได้อีกด้วย เช่น

ผู้ยิงคนนั้นใส่สร้อยสวยจัง

คำว่า สร้อย นี้ โดยปกติอาจเป็น สร้อยคอ หรือ สร้อยข้อมือ ก็ได้ แต่ถ้าผู้พูดใช้คำว่า สร้อย เพียงคำเดียว ผู้ฟังก็มักจะนึกถึงสร้อยคอ ดังนั้น อาจมีการศึกษาการรวมความหมายในคำนามได้

5.2.4 ความหมายแฝงยังสามารถหาได้จากคำนามอื่น ๆ ที่มาประกอบคำกริยา
เช่น

มาลีนิคาคต เข็มขัด

มาลีนิคาคตริบบิ้นสีฟ้า

คำกริยา คาคต ในประโยคทั้ง 2 นี้ มีความหมายแฝงอยู่ว่า คาคตที่เฮอร์ และ คาคตที่ผม ตามลำดับ ความหมายที่แฝงอยู่นี้หาได้จากคำนาม เข็มขัด และ ริบบิ้นสีฟ้า ไม่ใช่จากคำกริยา เนื่องจาก เข็มขัด ต้องคาคตที่เฮอร์เท่านั้น และริบบิ้นก็จะคาคตที่ผม

ตำรางตกลปลา

คำกริยา ตกล ในประโยคนี้มีความหมายแฝงว่า ตกลจากในน้ำ เหตุที่เรารู้ว่า ตกลจากในน้ำ เนื่องจากปลาอาศัยอยู่ในน้ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย